

Förlängd övergångstid för tillämpning av vissa bestämmelser i polisdatalagen

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2013/14:192 Förlängd övergångstid för tillämpning av vissa bestämmelser i polisdatalagen.

I propositionen föreslår regeringen en förlängning av den tid då vissa bestämmelser i polisdatalagen inte behöver tillämpas.

Enligt gällande reglering behöver vissa av polisdatalagens bestämmelser om gemensamt tillgängliga uppgifter inte tillämpas förrän den 1 januari 2015. Det gäller lagens bestämmelser om sökning, bevarandetider för behandling av uppgifter i brottanmälningar och förundersökningar och, när det gäller den brottsutredande verksamheten, en bestämmelse som ställer krav på särskild upplysning i de fall en person inte är misstänkt för brott. Regeringen föreslår att den tid då bestämmelserna inte behöver tillämpas förlängs till utgången av 2017.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2015.

Det har inte väckts några motioner med anledning av propositionen, och utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens lagförslag.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden	5
Förlängd övergångstid för tillämpning av vissa bestämmelser i polisdatalagen	5
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	7
Propositionen	7
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Förlängd övergångstid för tillämpning av vissa bestämmelser i polisdatalagen

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i polisdatalagen (2010:361). Därmed bifaller riksdagen proposition 2013/14:192.

Stockholm den 3 juni 2014

På justitieutskottets vägnar

Morgan Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Morgan Johansson (S), Johan Linander (C), Krister Hammarbergh (M), Ewa Thalén Finné (M), Kerstin Haglö (S), Anti Avsan (M), Christer Adelsbo (S), Jan R Andersson (M), Elin Lundgren (S), Johan Pehrson (FP), Anna Wallén (S), Arhe Hamednaca (S), Patrick Reslow (M), Caroline Szyber (KD), Richard Jomshof (SD), Lena Olsson (V) och Agneta Börjesson (MP).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I proposition 2013/14:192 Förlängd övergångstid för tillämpning av vissa bestämmelser i polisdatalagen föreslår regeringen en förlängning av den tid då vissa bestämmelser i polisdatalagen inte behöver tillämpas.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Regeringen har ansett att det inte är nödvändigt att hämta in ett yttrande från Lagrådet eftersom den föreslagna lagändringen är av enkel beskaffenhet.

Det har inte väckts några motioner med anledning av propositionen.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslår regeringen en förlängning av den tid då vissa bestämmelser i polisdatalagen inte behöver tillämpas.

Enligt gällande reglering behöver vissa av polisdatalagens bestämmelser om gemensamt tillgängliga uppgifter inte tillämpas förrän den 1 januari 2015. Det gäller lagens bestämmelser om sökning, bevarandetider för behandling av uppgifter i brottsanmälningar och förundersökningar och, när det gäller den brottsutredande verksamheten, en bestämmelse som ställer krav på särskild upplysning i de fall en person inte är misstänkt för brott. Regeringen föreslår att den tid då bestämmelserna inte behöver tillämpas förlängs till utgången av 2017.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2015.

Utskottets överväganden

Förlängd övergångstid för tillämpning av vissa bestämmelser i polisdatalagen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag.

Bakgrund

När den nuvarande polisdatalagen skulle införas gjorde man bedömningen att polisen kunde få svårigheter att tillämpa vissa bestämmelser i lagen redan vid ikraftträdandet. De bestämmelser som bedömdes bli svåra för polisen att tillämpa innehåller regler som kräver att polisens system anpassas eller att det sker en återkoppling till polisen från åklagarväsendet och domstolarna, t.ex. om en åklagarledd förundersökning har lagts ned eller ett åtal har ogillats. Enligt en särskild övergångsbestämmelse till polisdatalagen behöver dessa bestämmelser inte tillämpas förrän den 1 januari 2015.

Enligt den särskilda övergångsbestämmelsen behöver polisen inte tillämpa vissa bestämmelser om sökning (3 kap. 6 och 7 §§) och om bevarande av personuppgifter i ärenden om utredning eller beivrande av brott (3 kap. 10, 11 och 13 §§). Övergångsbestämmelsen omfattar vidare en bestämmelse som föreskriver att det i vissa ärenden genom en särskild upplysning ska framgå att en person inte är misstänkt för brott (3 kap. 4 § första stycket).

Propositionen

I propositionen anför regeringen (s. 11–12) att Rikspolisstyrelsens målsättning har varit att övergå till nya system som är anpassade till polisdatalagen före utgången av 2014. Det står emellertid nu klart att de gamla systemen som berörs av övergångsbestämmelsen inte kommer att kunna avvecklas i tid. Arbetet med att utveckla ett nytt utredningsstöd har visat sig mer komplext och tidskrävande än vad som förutsågs, och Rikspolisstyrelsen har nu också beslutat att avveckla det utredningsstöd som man har arbetat med att ta fram. Till detta kommer att arbetet med tekniska anpassningar inför ombildningen till en polismyndighet kräver omfattande resurser. Det står nu även klart att inte heller den automatiserade återkopplingen till polisen från åklagarväsendet och domstolarna kommer att vara utvecklad vid utgången av 2014. Detta arbete sker inom ramen för det pågående arbetet med att utveckla rättsväsendets informationsförsörjning (RIF).

Polisens svårigheter att tillämpa de aktuella bestämmelserna kommer därmed att kvarstå även efter utgången av 2014, vilket innebär att den aktuella övergångsbestämmelsen måste förlängas ytterligare en tid.

Regeringens utgångspunkt är att förlängningen av övergångstiden bör begränsas så långt som det är möjligt. Det återstår dock ett inte obetydligt arbete såväl inom polisen som inom ramen för RIF-arbetet för att de tekniska förutsättningarna ska finnas på plats. Genom Rikspolisstyrelsens beslut att avveckla det nya utredningsstödet står det också klart att polisens pågående arbete med anpassningar till polisdatalagen har försenats ytterligare. Dessutom står polisen inför en stor omorganisation. Genomförandekommittén för nya Polismyndigheten (Ju 2012:16) har gjort bedömningen att en förlängning med tre år är en förutsättning för att ombildningen till en polismyndighet ska kunna ske inom utsatt tid.

Mot den bakgrunden anser regeringen att en förlängning av övergångstiden till utgången av 2017 är nödvändig, även om tre år kan framstå som en lång tid. Utgångspunkten bör alltså vara att polisen ska skapa förutsättningar för att tillämpa bestämmelserna så snart som möjligt och att bestämmelserna tillämpas i den utsträckning det går. Regeringen avser att nära följa hur arbetet inom polisen med att efterleva de aktuella bestämmelserna fortskrider.

Utskottets ställningstagande

De bestämmelser som regeringen föreslår att polisen inte ska behöva tillämpa förrän den 1 januari 2018 är en del av polisdatalagens integritetsskydd. Utgångspunkten bör därför, som regeringen anför, vara att polisen ska skapa förutsättningar för att tillämpa de aktuella bestämmelserna så snart som möjligt, och att bestämmelserna ska tillämpas i den utsträckning det går. Utskottet noterar med tillfredsställelse att regeringen avser att nära följa hur polisens arbete med detta fortskrider.

Regeringens förslag har inte lett till några motionsyrkanden eller andra invändningar under utskottsbehandlingen. Mot bakgrund av det som har kommit fram om att utvecklingen av såväl polisens nya utredningsstöd som rättsväsendets informationsförsörjning (RIF) är försenad delar utskottet regeringens bedömning att det är nödvändigt att förlänga den aktuella övergångsbestämmelsen till utgången av 2017. Riksdagen bör således anta regeringens lagförslag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2013/14:192 Förlängd övergångstid för tillämpning av vissa bestämmelser i polisdatalagen:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i polisdatalagen (2010:361).

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i polisdatalagen (2010:361)

Härigenom föreskrivs att punkt 5 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till polisdatalagen (2010:361) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

5. Följande bestämmelser i denna lag behöver inte tillämpas förrän den 1 januari 2015

a) 3 kap. 4 § första stycket om särskilda upplysningar, när det gäller annan verksamhet än sådan som bedrivs för ändamål som anges i 2 kap. 7 § 1,

b) 3 kap. 6 och 7 §§ om sökning, och

c) 3 kap. 10, 11 och 13 §§ om behandling av personuppgifter i brottanmälningar, avslutade förundersökningar och andra utredningar som handläggs enligt bestämmelser i 23 kap. rättegångsbalken.

Föreslagen lydelse

5. Följande bestämmelser i denna lag behöver inte tillämpas förrän den 1 januari 2018:

a) 3 kap. 4 § första stycket om särskilda upplysningar, när det gäller annan verksamhet än sådan som bedrivs för ändamål som anges i 2 kap. 7 § 1,

b) 3 kap. 6 och 7 §§ om sökning, och

c) 3 kap. 10, 11 och 13 §§ om behandling av personuppgifter i brottanmälningar, avslutade förundersökningar och andra utredningar som handläggs enligt bestämmelser i 23 kap. rättegångsbalken.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2015.